

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 775/2024
24.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА, чији је пуномоћник Ева Ласло Зај, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Снежана Мишовић Гуцуња, адвокат из ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 296/23 од 29.09.2023. године, у седници одржаној 24.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 296/23 од 29.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сенти П2 170/2022 од 31.10.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиље делимично усваја. Ставом другим изреке, разведен је брак закључен ...2011. године, у ... између тужиље и туженог, уписан у матичну књигу венчаних за матично подручје ... под текућим бројем .. за годину 2011. Ставом трећим изреке, заједничка малолетна деца ВВ рођена ...2012. године у ... и ГГ рођен ...2015. године у ..., поверена су, ради самосталног вршења родитељског права мајци. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ВВ плаћа износ од 10.000,00 динара (85,26 евра), а за издржавање малолетног ГГ износ од 8.000,00 динара (68,20 евра), укупно 18.000,00 динара тј. 153,46 евра, почев од дана утужења 19.07.2022. године па убудуће док за то постоје законски услови сваког месеца унапред најкасније до 5-тог у месецу, а заостале рате је дужан платити одједном у року од 15 дана, у случају доцње, са месечним ратама дужан је платити законску затезну камату рачунајући почев од дана падања у доцњу па до исплате. Ставом петим изреке, уређен је начин одржавања личних односа оца и деце, који ће се одвијати по договору родитеља које мора бити у најбољем интересу малолетне деце, а у случају изостанка споразума родитеља уређује се начин одржавања личних односа који ће се одвијати за време школских распуста која малолетна деца имају у Аустрији, прву половину распуста деца проводе код оца у континуитету, а другу половину распуста код мајке у континуитету, при чему родитељ са којим дете не живи у оба доба када има право на одржавање личног контакта са малолетним дететом дужан је по њега долазити до места дететовог пребивалишта, а након истека времена за одржавања личног контакта вратити дете на адресу његовог

пребивалишта о свом трошку, све под теретом извршења. Ставом шестим изреке, тужбени захтев тужиље који се односи на висину доприноса за издржавање малолетне ВВ, преко досуђеног износа од 10.000,00 динара (85,26 евра) до тражених 100 евра, односно 11.729,00 динара и за малолетог ГГ у износу преко досуђеног износа од 8.000,00 динара односно 68,20 евра, до траженог износа од 100 евра – 11.729,00 динара је одбијен. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Допунском пресудом истог суда П2 170/2022 од 02.08.2023. године, обавезан је тужени да своју обавезу да доприноси издржавању малолетне ВВ и малолетог ГГ извршава тако што ће досуђени износ на име доприноса издржавању уплаћивати на текући рачун законског заступника малолетне деце АА отворе код ... банке под бројем ...

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж2 296/23 од 29.09.2023. године, ставом првим изреке, одбио жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Сенти П2 170/22 од 31.10.2022. године, допуњену пресудом Основног суда у Сенти П2 170/22 од 02.08.2023. године, у побијаном усвајајућем делу одлуке о доприносу дечијем издржавању (став 4. изреке) и у делу којим је одлучено о начину одржавања личних односа малолетне деце и оца (став 5. изреке). Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), и одредбе члана 202. Породичног закона, па је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности и на коју ревидент неосновано у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су држављани Републике Србије који су се венчали у Србији ...2011. године, а њихова заједничка малолетна деца рођена су такође у Србији (...) и држављани су Републике Србије. Тужиља сада, са малолетном децом, живи у Аустрији где је и запослена и остварује зараду од 1.500 евра, као и додатак за децу који за оба детета износи 400 евра. Деца похађају школу у Аустрији. Тужени живи у Ади и запослен у ДОО „ДД“, са просечном зарадом од 36.000,00 динара. До 31.01.2022. године, тужени је такође живео у Аустрији, а од 01.02.2022. године, вратио се у Србију. Након прекида заједнице живота парничних странака између родитеља не постоји никаква комуникација, а отац је свестан да су се деца, у протеклом периоду емотивно удаљила од њега због изостанка личних контаката, па је сагласан да се самостално вршење родитељског права повери мајци, јер сматра да у Аустрији деца имају боље услове за живот и школовање. Центар за социјални рад Општине ... је предложио да се виђање оца и малолетне деце одвија четири пута годишње на начин да половину школских распуста које деца имају проведу у домаћинству оца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одлучили о доприносу туженог издржавању малолетне деце и начину одржавања личних односа малолетне деце са њим на основу образложеног предлога Центра за социјални рад Општине ..., у смислу одредбе члана 61. став 1, 78. став 3, 266. став 1. и 270. Породичног закона.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су, при одлучивању о доприносу дечијем издржавању и начину одржавања личних односа малолетне деце са оцем, правилно применили материјално право.

Критеријуми за одређивање издржавања прописани су одредбом члана 160. Породичног закона тако што се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. На основу одредбе члана 61. истог Закона, дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима на основу одредбе члана 270. Породичног закона.

У конкретном случају, малолетна ВВ има 10 година и похађа 4 разред основне школе, док малолетни ГГ има 7 година и ученик је 2 разреда основне школе. Укупни трошкови на име набавке гардеробе и обуће за малолетну ВВ износе 285 евра, а за малолетног ГГ 245 евра, док трошкови исхране за оба детета износе око 300 евра месечно.

Нижестепени судови су правилном применом материјалног права туженог обавезали да доприноси издржавању малолетне деце износима од 10.000,00 односно 8.000,00 динара месечно, а ревизијом туженог се не указује на неправилност те одлуке. Тужени у ревизији такође не указује ни на неправилност одлуке о начину одржавања личних односа малолетне деце са њим, већ указује на међународну ненадлежност домаћег суда да одлучује у конкретном предмету.

Конвенција о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце, која је закључена 19.октобра 1996. Године, потврђена је законом објављеним у „Службеном гласнику Републике Србије – међународни уговори број 20/2015 и примењује се у Републици Србији од 01.01.2016. године, када је ступила на снагу у складу са чланом 61. став 2. тачка А у вези члана 58. став 3. Конвенције, је потврђивањем и ступањем на снагу у Републици Србији, у складу са одредбом члана 16. став 3. Устава Републике Србије, постала саставни део домаћег правног поретка и непосредно се примењује. Потврђени међународни уговори су део правног поретка Републике Србије и у хијерархији домаћих и међународних правних аката имају приоритет јер је одредбом члана 194. став 5. Устава Републике Србије прописано да закон и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и опште прихваћеним правилима међународног права. Због тога конвенцијско решење о надлежности суда државе уобичајеног боравишта детета(одредба члана 5.) значи да до проширења надлежности у бракоразводном спору за одлучивање о вршењу родитељског права, након потврђивања и ступања на снагу Конвенције, не може да дође по службеној дужности на основу одредбе члана 226. став

1. Породичног закона. Међутим, ревизија туженог не односи се на вршење родитељског права, већ се односи на одлуку о доприносу дечијем издржавању и начину одржавања личних односа малолетне деце и оца. Одредбом члана 4. Конвенције о надлежности меродавном праву, признању и извршењу одлуку и сарадњи у материји родитељске одговорности и мере за заштиту деце, предвиђено је да се она не примењује, између осталог под тачком д) на обавезе издржавања (што је овде случај).

На основу одредбе члана 5. Конвенције, судски или управни органи државе уговорнице у којој дете има уобичејено боравиште надлежни су да одреде мере за заштиту личности и имовине детета. Мере на које се Конвенција односи предвиђене су у члану 3. који, под тачком б, обухвата право на старање, укључујући и право на старање о личности детета и нарочито право на одређивање боравишта детета, као и право на виђање детета, (које је предмет овог спора) које обухвата и право да се дете на одређено време одведе ван места свог уобичејеног боравишта. Међутим, на основу одредбе члана 13. Конвенције, органи државе уговорнице надлежни за одређивање мера заштите личности или имовине детета на основу одредби чланова 5. – 10. дужни су да се уздрже од одлучивања ако су у тренутку покретања поступка већ биле затражене сличне мере од органа друге државе уговорнице надлежних на основу члана 5. – 10, а њихово разматрање је још увек у току (што је овде случај). Према одредби члана 10. став 1. Конвенције, без утицаја на чланове 5. -9, органи државе уговорнице надлежни за развод, законску раставу или поништај брака родитеља детета које има уобичејено боравиште у другој држави уговорници могу, ако им право њихове државе дозвољава, одредити мере за заштиту личности или имовине тог детета, између осталог, под тачком а), ако у тренутку покретања поступка један од родитеља уобичајено борави у тој држави и један од њих је титулар родитељске одговорности у односу на то дете и под тачком б), ако су родитељи односно друго лице које је титулар родитељске одговорности у односу на то дете прихватили надлежност ових органа за одређивање мера и ако је таква надлежност у најбољем интересу детета.

У конкретном случају, тужени неосновано указује на међународну ненадлежност домаћег суда да одлучује о начину одржавања личних односа малолетне деце са њим имајући у виду да је мера заштите личности деце тражена од домаћег суда који је надлежан на основу одредбе члана 10. Конвенције, пошто су за надлежност домаћег суда испуњена оба, кумулативно прописана услова том одредбом Конвенције јер је у тренутку покретања поступка тужени уобичајено боравио у Републици Србији и прихватио је (није оспорио) надлежност домаћег суда за одређивање предметне мере заштите личности деце, што је, и по мишљењу Врховног суда у конкретном случају у њиховом најбољем интересу, у смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић